A ?? Stresi Ölçe?i-20

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *A ?? Stresi Ölçe?i-20*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16168

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

A ?? Stresi Ölçe?i-20 (A ?SÖ-20), yeti?kin çal??an bireylerin ya?ad??? **i? stresi** düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, 2020 y?l?nda Arkun Tatar taraf?ndan, modern psikometrik yöntemlerden biri olan Madde Yan?t Kuram? (MYK) kullan?larak geli?tirilmi? ve geçerlilik/güvenilirlik çal??malar? tamamlanm??t?r. Bu ölçek, özellikle Türk kültürüne özgü i? ko?ullar? ve stres faktörleri ba?lam?nda, bireylerin i? yükü, rol belirsizli?i ve ki?ileraras? çat??malardan kaynaklanan gerginliklerini tespit etmeyi hedeflemektedir.

Ölçe?in geli?tirme süreci, geleneksel test teorisi yerine **Madde Yan?t Kuram?**'n?n avantajlar?ndan faydalanarak maddelerin ay?rt edicilik ve zorluk parametrelerini hassas bir ?ekilde belirlemeyi amaçlam??t?r. A ?SÖ-20, i? stresi ölçümünde daha kesin ve güvenilir sonuçlar sa?lamak üzere tasarlanm??t?r, bu da onu akademik ara?t?rmalar ve örgütsel psikoloji uygulamalar? için de?erli bir araç haline getirmektedir.

Anahtar Kelimeler

?? stresi, A ?? Stresi Ölçe?i-20, Madde Yan?t Kuram?, psikometrik geli?tirme, örgütsel stres, güvenilirlik, geçerlilik.

Yazarlar

Arkun Tatar

Amaç

A ?? Stresi Ölçe?i-20'nin temel amac?, çal??an bireylerin maruz kald??? **i? stresi** düzeyini standart ve bilimsel yöntemlerle ölçmektir. Bu ölçek, klinik ve örgütsel alanlarda, stresin kaynaklar?n? ve ?iddetini belirleyerek, bu stresle ba?a ç?kma stratejileri geli?tirmeye yönelik müdahalelerin planlanmas?na zemin haz?rlamaktad?r. Ölçek, özellikle Madde Yan?t Kuram? kullan?larak geli?tirildi?i için, ölçüm hassasiyetinin yüksek olmas? hedeflenmi?tir.

Ölçek, yöneticilere ve ara?t?rmac?lara, çal??anlar?n psikolojik sa?l???n? tehdit eden faktörleri nicel olarak de?erlendirme imkan? sunar. Elde edilen veriler, i?yeri düzenlemeleri, e?itim programlar? ve stres yönetimi giri?imlerinin etkinli?ini de?erlendirmede kritik rol oynamaktad?r.

Yap?

A ?? Stresi Ölçe?i-20, temel olarak **i? stresi** yap?s?n? tek boyutlu (unidimensional) bir çerçevede ele almaktad?r. ?? stresi, bireyin i? çevresinden gelen taleplerin, sahip oldu?u kaynaklar? veya ba?a ç?kma yeteneklerini a?t??? durumlarda ortaya ç?kan fizyolojik ve psikolojik gerginlik hali

ARABPSYCHOLOGY.COM

olarak kavramsalla?t?r?lm??t?r. Ölçek maddeleri, genellikle i? yükü, zaman bask?s?, rol çat??mas?, kontrol eksikli?i ve ki?ileraras? ili?kilerdeki zorluklar gibi i? stresi bile?enlerini kapsamaktad?r.

Madde Yan?t Kuram? (MYK) uygulamas?, maddelerin ölçülen yap?n?n farkl? düzeylerindeki bireyleri ne kadar iyi ay?rabildi?ini gösterir. Bu yakla??m, ölçe?in, stresin dü?ük, orta ve yüksek düzeylerini do?ru bir ?ekilde ay?rt edebilen güçlü bir iç yap?ya sahip oldu?unu varsayar.

Geçerlik

A ?? Stresi Ölçe?i-20'nin geçerlik çal??malar?, Tatar (2020) taraf?ndan yay?mlanan makalede detayland?r?lm??t?r. Geçerlik (Validity) çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmek istedi?i **i? stresi** yap?s?n? ne kadar do?ru ölçtü?ünü göstermeyi amaçlam??t?r. Bu çal??ma, özellikle MYK çerçevesinde, yap? geçerlili?ine odaklanm??t?r.

Yap? geçerlili?i, maddelerin beklenen latent yap?y? temsil edip etmedi?ini kontrol eder. MYK modelleri kullan?larak maddelerin parametreleri (ay?rt edicilik ve zorluk) incelenmi? ve ölçe?in i? stresi yap?s?yla tutarl? oldu?u belirlenmi?tir. Daha ayr?nt?l? geçerlik katsay?lar? ve kriter geçerlili?i sonuçlar? için, ilgili akademik kayna?a ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (Reliability) analizi de geli?tirme çal??mas? kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Güvenirlik, ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler yapma yetene?ini ifade eder. MYK temelli bir geli?tirme oldu?u için, güvenirlik genellikle test bilgi fonksiyonu (Test Information Function) ve ko?ullu standart ölçme hatas? (Conditional Standard Error of Measurement) üzerinden de?erlendirilmi?tir.

Geleneksel Cronbach alfa katsay?s? yerine, MYK, stres düzeyinin farkl? noktalar?nda ölçüm hassasiyetinin nas?l de?i?ti?ini gösteren daha sofistike güvenilirlik bilgileri sunar. Bu, ölçe?in özellikle yüksek veya dü?ük stres seviyelerinde bile güvenilirli?ini korudu?unu gösterir. Spesifik güvenirlik de?erleri ve hata oranlar?, yazar?n orijinal makalesinde mevcuttur.

Faktör Analizi

A ?? Stresi Ölçe?i-20'nin geli?tirme sürecinde, geleneksel Ke?fedici veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yerine, MYK modelleri kullan?larak yap?sal uygunluk incelenmi?tir. MYK'n?n temel varsay?m? olan **tek boyutluluk** (unidimensionality), ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Tek boyutluluk testi, maddelerin tek bir temel psikolojik yap?ya (i? stresi) yüklendi?ini teyit etmek

ARABPSYCHOLOGY.COM

için gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizler, maddelerin latent yap?y? temsil etme derecesini ve model uyumunu de?erlendirmi?tir. Ba?ar?l? bir MYK uygulamas?, ölçe?in iyi tan?mlanm?? ve güçlü bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu ima eder.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Yeni bir ölçek olarak tasarlanm?? ve psikometrik özellikleri belirlenmi?tir.)

Format: 20 maddelik bir derecelendirme ölçe?i (Tam derecelendirme format? orijinal çal??mada detayland?r?lm??t?r, tipik olarak Likert tipi yan?t format? kullan?l?r).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çal??an yeti?kinler (Çe?itli meslek gruplar?ndan örneklemler üzerinde test edilmi?tir).

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 18 ya? ve üstü profesyonel çal??anlar).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki farkl? sektörlerde görev yapan çal??anlardan olu?an bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, Madde Yan?t Kuram? (MYK) prensipleri kullan?larak geli?tirilmi?tir. Bu metodoloji, maddelerin zorluk ve ay?rt edicilik parametrelerini hesaplayarak ölçüm arac?n?n hassasiyetini maksimize etmeyi amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel psikoloji, i? sa?l???, psikometrik ölçüm, 20 maddeli ölçek, stres yönetimi, geçerlilik, güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: arkuntatar@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?mland??? kurum bilgileri için orijinal kayna?a bak?lmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari kullan?m? veya geni? çapl? akademik uygulamalar? için yazar Arkun Tatar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ücret: Ticari kullan?m veya lisanslama durumlar? için yazara dan???lmal?d?r.

Test Y?l?: 2020

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: a-is-stresi-olcegi-20-toad.pdf

Kaynaklar

Tatar, A. (2020). Madde yan?t kuram?yla A ?? Stresi Ölçe?i-20'nin geli?tirilmesi: Güvenilirlik ve geçerlilik çal??mas?. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, *21*(Ek say?.1), 14-22. doi:10.5455/apd.77173

A ?? Stresi Ölçe?i-20 Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Orijinal kaynakta ölçek maddeleri do?rudan metin olarak sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için yukar?da belirtilen akademik makaleye (Tatar, 2020) veya PDF ba?lant?s?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM